

DE AMBACHTSHEERLIJKHEID 's-GRAVENPOLDER

P.J.A. van Voorst Vader

Redactie: P.C. van Voorst Vader

U weet natuurlijk allemaal, dat 'Oom Ko' (Jacobus H.L. Vader, 1810-1892), die Wissenkerke heeft getransformeerd van een 'Middeleeuws' gehucht tot een modern dorp, en zijn vrouw 'Toos' (Catharina M. Swemer, 1815-1887), in 1837 in Goes gehuwd, erg veel van elkaar hielden. Maar weet U ook, dat zijn aankoop in 1863 van de heerlijkheid 's-Gravenpolder bedoeld was een geschenk te zijn aan zijn vrouw ter ere van hun Zilveren Bruiloft?

Toos was een kleindochter van notaris de Jongh uit 's-Gravenpolder. En aan die plaats had zij een overvloed van heerlijke herinneringen.¹ Dus heeft Ko bedacht, dat hij haar geen groter genoegen kon doen dan haar VROUWE VAN 's-GRAVENPOLDER te maken. Dat kon wel niet op die Zilveren Bruiloft zelf, maar één jaar later kwam daartoe zowaar toch de gelegenheid!

En dus volgt hier de geschiedenis van die heerlijkheid, voor zover ik dat kon naspeuren.

GEGEVENS OVER DE HEERLIJKHEID 's-GRAVENPOLDER

HAYMAN, ALETTA JOHANNA, 1722-1780, was VROUWE VAN 's-GRAVENPOLDER. Zij was dochter van Ds. Pieter Hayman, heer van Zonnemaire, en diens tweede vrouw Isabella Eversdijk.

Deze Aletta trouwt 2 Januari 1742 te 's-Gravenpolder met Mr. WILLEM CORNELIS OCKERSSE, die daardoor ook Heer van 's-Gravenpolder werd.

Hun dochter ISABELLA JACOBA OCKERSSE (1745-1814) was de laatste van haar geslacht. Ook zij was Vrouwe van 's-Gravenpolder. Zij huwde Mr. AARNOUT (ook AARNOUD gespeld) WILLEM VAN CITTERS (1745-1814), Raad en secretaris van Goes, pensionaris-honoraire en burgemeester aldaar. Dit paar overleed in 1814 één dag na elkaar.²

Blijkens acte dd 7 Augustus 1863 voor notaris Johannes Gerard Risseeuw, residerende te

¹ Noot van de redacteur anno 2014: De ouders van Catharina Maria Vader - Swemer (1815-1887), geboren te Goes, waren Joost Swemer (1790-1878, één van de 5 volwassen geworden kinderen van Anthony Swemer, 1751-1803, en zijn 2e echtgenote, Anna Maria Helbach, 1752-1846), geboren te Colijnsplaat, overleden te Goes, en Blazina Maria de Jongh (1792-1857), geboren te 's-Gravenpolder, overleden te Goes. De ouders van Catharina Maria's moeder waren Adrianus de Jongh, gemeentesecretaris van 's-Gravenpolder en notaris te Goes, en Catharina van Baalen. Het echtpaar Swemer - de Jongh (huwelijk 1812) kreeg 11 kinderen, waarvan er 8 volwassen werden. Joost Swemer was anno 1820 gemeentesecretaris en ontvanger van Kapelle, Biezeling en Eversdijk, aanvankelijk anno 1824 nog controleur der Indirecte Belastingen te Colijnsplaat, maar daarna ontvanger der Indirecte Belastingen te Goes, waar hij ook secretaris van de Kerkvoogdij van de Nederlands Hervormde gemeente was. Anthony Swemer (1751-1803), de grootvader van Catharina Maria Vader - Swemer, was een jongere broer van Abraham Swemer (1747-1817), die in 1775 de buitenplaats Sorgwijck creëerde. De moeder van Adriaan S. van der Loeff (1808-1871), die trouwde met Henrietta J.E. Vader (1813-1869), een jongere zuster van J.H.L. Vader, was ook een Swemer, nml. Judith H. Swemer (1782-1844), de oudste zuster van Joost Swemer, die dus de vader van Catharina Maria Vader - Swemer was. Bron: De Nederlandsche Leeuw 1976, 93^e Jaargang, pag. 112-118, 140-143 en 181-188.

² Noot van de auteur: bovenstaande gegevens zijn ontleend aan P.D. de Vos, 'De vroedschap van Zierikzee van de tweede helft der 16^e eeuw tot 1795', Uitg. G.W. den Boer, Middelburg, 1931, blz. 675.

Goes - overgeschreven 1 & 4 September 1863 in de openbare registers van het Hypotheekkantoor te Goes, deel 231, volgnr. 95 (kadaster Middelburg) - kochten Mr. FRANCOIS RADEMACHER en diens dochter DANA CORNELIA 6 Julij 1816 land met bijbehorende Ambachtsheerlijkheid uit de boedel van Mr. A.W. van Citters.

Rademacher's dochters en kleindochters - Mevrouw JOHANNA FRANCINA RADEMACHER, gehuwd met de gepensioneerd majoor HENDRIK AREND VAN BROGEL SPIERING, was Vrouwe van 's-Gravenpolder - verkochten hun bezittingen in 's-Gravenpolder dd 07-08-1863 per veiling. Perceel 15, waaraan de Ambachtsheerlijkheidsrechten waren verbonden, werd gekocht door JACOBUS HENDRIK LODEWIJK VADER (1810-1892), mede namens zijn zoon WILLEM JOHANNES VADER (1839-1916), die hem daartoe mondeling machtigde. W.J. Vader - enig erfgenaam van zijn vader - liet de heerlijkheid na aan zijn neef Mr. DIRK HERBERT ARNOLD VAN VOORST VADER, advocaat te 's-Gravenhage (1879-1951).

Op 29 November 1951 verkochten de erfgenamen van DIRK VAN VOORST VADER, zijn broers JOHANNES WILLEM ARNOLD en HENRI JOHAN VAN VOORST VADER, per publieke veiling voor notaris Hermannus Jonkers te Goes - acte deel 136, No.1099, Hypotheekkantoor te Goes - land met de daaraan verbonden Ambachtsheerlijke rechten van 's-Gravenpolder.

P.S. Blijkens een advertentie in de Telegraaf van 22 September 1992 was toen eigenaar van de heerlijkheid: P.J.L. VAN HOEKEN VAN 's-GRAVENPOLDER te Noordwijk. Hij voelde er niet voor de heerlijkheid aan mij te verkopen.